

**Informatīvais ziņojums
par akciju sabiedrības „Parex banka” akcionāra apliecinājuma
sniegšanu Vācijas banku apvienībai**

AS „Parex banka” Berlīnes filiāle ir bankas struktūrvienība, kura ir izveidota, pamatojoties uz 2004.gada 17.novembra bankas valdes lēmumu (protokols Nr.23/2004), un tā darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas un Vācijas Federatīvās Republikas likumiem. Saskaņā ar AS „Parex banka” Berlīnes filiāles nolikumu filiāle ir izveidota uz nenoteiktu laiku un tai nav juridiskās personas statusa. Viens no tās galvenajiem darbības veidiem, cita starpā, ir noguldījumu un citu atmaksājamu naudas līdzekļu pieņemšana. AS „Parex banka” Berlīnes filiālei ir divas norēķinu grupas (apakšfiliāles) Hamburgā un Minhenē.

Kopš 2008.gada 1.janvāra AS „Parex banka” ir Vācijas banku apvienības noguldījumu aizsardzības fonda biedrs (turpmāk – Fonds). Fondu ir izveidojusi privāto Vācijas banku apvienība, kas papildus tiesību aktos noteiktajam noguldījumu garantiju fondam nodrošina noguldījumus. Fonds ir piešķīris AS „Parex banka” Berlīnes filiālei noguldījumu garantiju statusu vienam klientam līdz 1 500 000 EUR. Līdz ar to papildus Latvijas valsts noguldījumu garantiju fonda garantētajiem līdz 50 000 EUR vienam klientam, Fonds garantē AS „Parex banka” Berlīnes filiāles klientu noguldījumus līdz 1 500 000 EUR.

Atbilstoši Fonda statūtu § 2 (1) punktam, Fonda izveidošanas mērķis ir nodrošināt sabiedrības uzticību privātām kredītiestādēm un noguldītāju interesēs sniegt atbalstu bankai gadījumos, kad tai draud vai tā atrodas finansiālās grūtībās, jo īpaši gadījumos, kad tai draud maksājumu pārtraukšana. Fonda statūtu § 2 (2) punktā noteikts, ka (1) punktā paredzēto atbalstu Fonds var sniegt, veicot jebkurus piemērotus pasākumus, bet, jo īpaši, veicot maksājumus individuāliem kreditoriem (nodrošinātajiem noguldītājiem saskaņā ar Fonda statūtiem), bankām, pārņemot uzņemtās saistības no izsniegtajām garantijām vai saistībām, kas radušās saskaņā ar Vācijas Kredītiestāžu likumu.

Saskaņā ar AS „Parex banka” sniegtajām ziņām bankas daļība Fondā ir uzlabojusi bankas darbību Vācijā. AS „Parex banka” daļība Fondā nodrošina papildus drošības garantiju bankas klientiem. Kopš bankas daļības Fondā Berlīnes filiāles noguldījumu portfelis ir palielinājies, ja 2007.gada decembrī tas bija 51 miljons eiro, tad 2008.gada jūlijā tas jau bija 265,8 miljoni eiro. 2008.gada otrajā pusē sakarā ar biznesa plāna izpildi un uzņemtajām saistībām pret Fondu, noguldījumu portfeļa pieaugums bija jāaptur, samazinot procentu likmes.

Saskaņā ar AS „Parex banka” Berlīnes filiāles sniegto informāciju uz 30.06.2009. tās kopējais klientu skaits ir 4776, klientu noguldījumu atlikums – EUR 89 838 980 milj., no tiem EUR 40 175 237 pakļaujas Latvijas valsts noguldījumu aizsardzībai, EUR 49 653 743 – Vācijas fondam. Uzkrāto procentu summa, kas arī pakļaujas aizsardzībai – EUR 2 368 027. Kopā ar uzkrājuma procentiem ir EUR 92 197 007, no tiem EUR 40 883 123 pakļaujas Latvijas valsts noguldījumu aizsardzībai, EUR 51 313 884 Vācijas fondam.

Vācijas banku apvienība ar 2009.gada 16.februāra vēstuli ir lūgusi AS „Parex banka” iesniegt Fonda statūtos noteikto akcionāra, kam pieder vairākums bankas akciju, apliecinājumu.

AS „Parex banka” ar 2009.gada 14.maija vēstuli Nr.2.-05/72 ir lūgusi Privatizācijas aģentūru sniegt nepieciešamo apliecinājumu saskaņā ar Fonda statūtu § 5 (10) punktu. Šāds apliecinājums nepieciešams, lai nodrošinātu bankas turpmāko dalību Fondā, kas savukārt sniedz papildus drošību noguldītājiem.

Saskaņā ar Fonda statūtu § 5 (10) punktu fiziskām vai juridiskām personām, kurām pieder lielākā daļa no Fonda biedra, t.i. bankas akcijām un kurām ir tieša vai netieša izšķirošā ietekme bankā, ir jāsniedz apliecinājums par to, ka tās apņemas kompensēt Vācijas banku apvienībai zaudējumus, kas tai radīsies, veicot pasākumus saskaņā ar Fonda statūtu § 2 (2) punktu, t.i. sniedzot palīdzību bankai gadījumā, ja bankai draud vai pastāv finansiālas grūtības, it īpaši, kad ir apdraudēta saistību izpilde, piemēram, izpildot saistības pret kreditoriem, bankām vai pārņemot bankas garantijas vai saistības.

Apliecinājums ir jāaizpilda saskaņā ar Fonda statūtiem pielikumā pievienoto paraugformu. Apliecinājumā akcionārs apliecina, ka kompensēs Vācijas banku apvienībai zaudējumus, kuri tai varētu rasties, veicot bankas labā pasākumus saskaņā ar Fonda statūtu § 2 (2) punktu. Apliecinājums ir spēkā līdz tā atsaukšanai. Tiesības atsaukt apliecinājumu ir tikai tad, kad akcionāram vairs nepieder vairākums bankas akciju vai tieša vai netieša izšķirošā ietekme. Jebkurš strīds saistībā ar šo apņemšanos tiks izšķirts pēc piekritības Berlīnes apgabala tiesā. Visām tiesiskajām attiecībām, kuras radīsies sakarā ar šo apņemšanos, tiks piemēroti Vācijas Federatīvās Republikas likumi. Tā kā apliecinājumu neparaksta persona, kas ir Vācijas rezidents, tad atbilstoši Fonda statūtu prasībām apliecinājumā AS „Parex banka” Berlīnes filiāle tiek pilnvarota saņemt jebkādus paziņojumus un cita veida informāciju saistībā ar jebkādiem tiesiskiem strīdiem sakarā ar šo apliecinājumu.

Apliecinājumu VAS „Privatizācijas aģentūra” sniegs kā komercsabiedrība. Saskaņā ar Komerclikumu VAS „Privatizācijas aģentūra” ir atbildīga par savām saistībām ar visu tai piederošo mantu, uz kuru saskaņā ar likumiem var vērst piedziņu. Valsts nav atbildīga par VAS „Privatizācijas aģentūra” saistībām, un VAS „Privatizācijas aģentūra” nav atbildīga par valsts saistībām.

VAS „Privatizācijas aģentūra” darbības veids ir valsts īpašuma objektu privatizācijas nodrošināšana saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju”, kā arī cita tiesību aktos paredzētā darbība. VAS „Privatizācijas aģentūra” ieņēmumi tiek noteikti administratīvi un to lielums atkarīgs no privatizācijas procesa norises gaitas. Likums „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju” nosaka, ka VAS „Privatizācijas aģentūra” ieņēmumus veido atskaitījumi no valsts īpašuma privatizācijas, valsts kapitāla daļu atsavināšanas un valsts kapitāla pārvaldīšanas rezultātā iegūtajiem līdzekļiem, kā arī citi ieņēmumi.

VAS „Privatizācijas aģentūra” pamatkapitāls ir 1 765 000 latu. Uz 2009.gada 1.janvāri VAS „Privatizācijas aģentūra” iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa bija 2,870 miljoni latu, bilances aktīvu kopsumma 52 174 104 latu. 2009.gada 1.maijā VAS „Privatizācijas aģentūra” rezerves fonda atlikums bija 13,319 miljoni latu.

Fonda statūtos netiek izvirzīta prasība bankas akcionāram, sniedzot nepieciešamo apliecinājumu, iesniegt Fondam tā finanšu rādītājus vai jebkādu papildus nodrošinājumu.

Saskaņā ar Fonda statūtiem situācijā, kad bankas filiāle nevarēs veikt maksājumus noguldītājiem, tad Fonds maksājumus, izņemot tos, kurus nodrošina Latvijas noguldījumu garantijas fonds, veiks bankas vietā. Fondam ir savi līdzekļi, kuri šādā gadījumā tiek izmantoti kompensāciju izmaksai klientiem, un Fonda līdzekļus veido Fonda dalībnieku veiktās iemaksas. Fonda kopējais līdzekļu apmērs ir konfidenciāla informācija, kura netiek izpausta pat tās dalībniekiem. Saskaņā ar AS “Parex banka” Berlīnes filiāles sniegto informāciju pēc mēdijos izskanējušās informācijas Fonda kopējais līdzekļu apmērs šobrīd ir 3-6 miljardi eiro. Saskaņā ar Vācijas banku apvienības skaidrojumu pēc izmaksu veikšanas no Fonda, Vācijas banku apvienība iegūtu prasījuma tiesības pret AS “Parex banka” no Fonda izmaksāto līdzekļu apmērā, un ja prasījumi netiktu apmierināti, t.i. no AS “Parex banka” netiktu atgūti naudas līdzekļi no Fonda izmaksāto naudas līdzekļu apmērā, saskaņā ar Fonda statūtiem apliecinājumu sniegušajam akcionāram (šajā gadījumā VAS “Privatizācijas aģentūra”) iestātos pienākums kompensēt Vācijas banku apvienībai radušos zaudējumus attiecībā uz neatgūtajām izmaksām no Fonda līdzekļiem. Saskaņā ar apliecinājumu noteiktais zaudējumu atlīdzības pienākums būtu attiecināms arī uz Vācijas banku apvienības zaudējumiem, kas radušies saistībā ar izmaksām no Fonda līdzekļiem. Tā kā valsts neatbild par Privatizācijas aģentūras saistībām, tad valsts neuzņemas nekādu atbildību, kas izriet no apliecinājuma Vācijas banku apvienībai.

Nemot vērā iepriekš minēto, apliecinājuma sniegšana ir Fonda statūtos noteikto formālo juridisko prasību izpildīšana, kas Vācijas banku apvienībai dod papildus drošību pret bankas ļaunprātīgu bankrotu.

Lai gan zaudējumu segšanas iespēja Vācijas banku apvienībai ir hipotētiska, tomēr vēršam uzmanību, ka VAS „Privatizācijas aģentūra”, sniedzot nepieciešamo apliecinājumu, teorētiski pastāvēs finanšu risks gadījumā, ja AS „Parex banka” Berlīnes filiālei iestāsies Fonda statūtu § 2 (2) punktā minētā situācija un Vācijas banku apvienība no Fonda līdzekļiem izmaksās kompensāciju klientiem, un ar AS “Parex banka” līdzekļiem nepietiks, lai segtu Vācijas banku apvienībai zaudējumus. Šobrīd nav iespējams precīzi prognozēt iespējamo zaudējuma apmēru, bet, ņemot par pamatu situāciju 30.06.2009., kad Vācijas fonda nodrošinātā noguldījumu summa bija EUR 51,3 milj., tad, iestājoties aprakstītajiem apstākļiem, saskaņā ar apliecinājumu būtu jāmaksā EUR 51,3 milj. Mainoties noguldījumu apmēram filiālē šī summa var gan samazināties, gan palielināties.

~~IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

Gadījumā, ja AS "Parex banka" vairākuma akcionārs – VAS "Privatizācijas aģentūra" nesniegs nepieciešamo apliecinājumu Vācijas banku apvienībai, tad AS "Parex banka" var tikt izslēgta no Fonda. Bankas izslēgšana no Fonda negatīvi iespaidos AS "Parex banka" saimniecisko darbību Vācijā un banka zaudēs savu klientu uzticību, kā arī Berlīnes filiāle varētu atgriezties iepriekšējā saimnieciskās darbības līmenī, kāds tas bija pirms tās pievienošanās Fondam, noguldījumu portfelim sastādot 50 miljonus EUR. Attiecībā uz Berlīnes filiāles esošo noguldījumu portfeli saglabāsies Fonda garantētais nodrošinājums, bet jaunie noguldījumi netiks nodrošināti no Fonda puses.

Jautājums par zaudējumu atlīdzināšanu Vācijas banku apvienībai saistībā ar AS „Parex banka” Berlīnes filiāli, kļūs aktuāls un būs jārisina tikai gadījumā, ja filiāle nespēs izmaksāt noguldījumus, kas nepārprotami būs saistīti ar AS „Parex banku” nespēju nokārtot saistības, t.i. maksātnespēju un bankrotu. Apliecinājums nesatur valsts atbalsta raksturojošās pazīmes, jo apliecinājums ir jāsniedz jebkuram bankas vairākuma akcionāram, neatkarīgi no tā vai akcionārs ir valsts vai privātpersona.

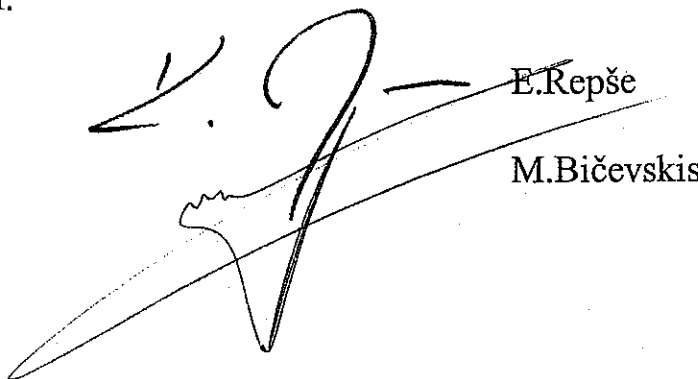
Apliecinājums pēc juridiskās dabas ir kvalificējams kā galvojums Latvijas tiesību izpratnē. Lai VAS „Privatizācijas aģentūra” varētu sniegt nepieciešamo galvojumu ir nepieciešams VAS „Privatizācijas aģentūra” valdes lēmums par galvojuma apliecinājuma sniegšanu Vācijas banku apvienībai un VAS „Privatizācijas aģentūra” valsts kapitāla daļu turētāja – ekonomikas ministra rakstveida atļauja saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” 3.panta otro daļu.

Apliecinājuma sniegšanai Vācijas banku apvienībai ir nepieciešams Ministru kabineta uzdevums, jo apliecinājuma sniegšana:

- 1) nav tāda darbība, kas veicama VAS „Privatizācijas aģentūra” saimnieciskās darbības ietvaros;
- 2) VAS „Privatizācijas aģentūra” darbības AS „Parex banka” veic valsts uzdevumā;
- 3) ir saistīta ar Ministru kabineta realizēto AS „Parex banka” likviditātes nodrošināšanas un maksātnespējas novēršanas plānu, kas nepieciešams Latvijas finanšu sistēmas stabilizēšanai.

Finanšu ministrs

Vīza: valsts sekretārs

E.Repše
M.Bičevskis

06.07.2009 14:53

1494

Kļaviņa, 67095516

Liga.Klavina@fm.gov.lv

Peinberga, 67021431

jana.peinberga@mail.lpa.bkc.lv

~~IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

FMInf_030709_parex; Informatīvais ziņojums „Par akciju sabiedrības „Parex banka” akcionāra apliecinājuma sniegšanu Vācijas banku apvienībai”